

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Význam konceptu Snoezelen pro seniory z hlediska lidské důstojnosti

Autor práce: Lenka Papežová, DiS.

Obor studia: Sociální a charitativní práce

Posudek vypracoval: PhDr. Lenka Maňhová

Datum: 11. 5. 2015

Bakalářská práce se skládá pouze z teoretické části, která má tři kapitoly. V Úvodu autorka zmiňuje výběr tématu a uvádí, že během odborné praxe, která je součástí vysokoškolského studia, absolvovala praxi v několika domovech pro seniory. Na s. 5 se dozvídám, že „i když byla poskytována péče v těchto domovech na dostačující úrovni, ani v jednom z nich nebyla multisenzorická místnost.“ (s. 5). Kladu si otázku, co autorka myslí „dostačující péče“, jak a zda může kvalitu péče hodnotit z pozice praktikantky.

Koncept Snoezelen se využívá v zahraničí několik let, je součástí komplexní péče a o jeho přínosu není pochyb. Nejsem si však jistá, zda je možné díky Snoezelen, abychom „se postarali o snížení či úplné odstranění nežádoucích projevů v chování seniorů, jako je agresivita, autoagresivita a neochota spolupracovat.“ (s. 5). Domnívám se, že Snoezelen nemůže sám o sobě úplně odstranit problémové chování u uživatelů v domovech pro seniory. S autorkou však souhlasím, že Snoezelen v domovech pro seniory v České republice se zatím používá zřídka. Na druhé straně se v českých domovech pro seniory používá např. Smyslová aktivizace® podle Lohre Wehner.

V první kapitole autorka vymezuje pojem Snoezelen, jeho cíle, principy a typy využití v rámci jednotlivých přístupů, tj. terapeuticky orientovaný, pedagogicko-podpůrný přístup a Snoezelen jako volnočasovou aktivitu. V podkapitole 1.3 je popsána multisenzorická místnost. Na s. 13 je uvedeno schéma Snoezelen efekt. Domnívám se, že by bylo vhodnější jej buď zmenšit či nejlépe uvést jako přílohu. Stejně tak obrázky na s. 14-15, neboť dohromady zabírají 2 strany. Dále nejsou u nich uvedeny zdroje, ze kterých autorka čerpala. Předpokládám, že je použila z internetu. Potřebovala autorka takto „nahnat“ potřebný počet stran? Práce totiž má i s obrázky umístěnými v textu (na 2 stranách) celkem 41 stran. V podkapitole 1.4.2 není uveden zdroj, ze kterého autorka očividně čerpá. Stejně tak 1.5 Konkrétní příklady využívaných metod. (s. 19-20).

Ve druhé kapitole s názvem Senioři se autorka zaměřuje na vymezení pojmu stáří z hlediska biologického, psychologického a spirituálního. Postrádám zde však dimenzi sociální. Z jakého důvodu ji autorka opomíjí? Uvítala bych více rozepsat psychologickou dimenzi stáří (s. 24). S ohledem na teoreticky pojaté téma postrádám citace z odborných časopisů jak v českém jazyce, tak anglickém/německém, které jsou podle mé zkušenosti dostupné. Zastávám názor, že autorka mohla využít více aktuálně dostupné literatury (v českém jazyce) týkající se stárnutí a stáří.

Třetí kapitola Význam konceptu Snoezelen pro lidsky důstojné stárnutí je rozčleněna na čtyři podkapitoly, kde jsou popsány principy lidské důstojnosti a důstojnosti ve stáří. Na s. 35-36 jsou popsány dopady Snoezelen na seniory a lidi se syndromem demence. Poslední podkapitola 3.4 se týká využití Snoezelen v České a Slovenské republice. Na s. 33-34 se autorka zabývá tématem „odosobnění péče a zacházení s nemocným člověkem jako s věcí“. Myslím si, že nelze toto tvrzení paušalizovat na všechny pracovníky/pracovnice ve zdravotnictví. Je potřebné si uvědomit, že např. u lidí s demencí není možné v pokročilém stádiu demence se o blízkého člověka postarat

v domácím prostředí. Myslím si, že je možné umístit blízkého člověka do specializovaného zařízení pro lidi s demencí (domov pro seniory se zvláštním režimem) a přesto mít k matce/otci/sestře/bratrovi/manželovi/manželce úctu a zájem o ni/něj.

Na s. 35-37 autorka zmiňuje přínos a pozitivní dopad Snoezelen na seniory a lidi s demencí. Má Snoezelen i nějaké negativní dopady či kontraindikaci při jeho použití? Toto se nikde v práci nedozvídám. V Závěru na s. 40-41 postrádám shrnutí týkající se Snoezelen a jak lze využít bakalářskou práci.

Závěrem konstatuji, že autorka si zvolila aktuální téma s ohledem na stárnutí populace a oceňuji její zájem o dané téma, o čemž svědčí i účast na konferenci v říjnu 2014. Co bohužel musím vytknout, je zpracování bakalářské práce pouze teoreticky (na 41 stranách včetně obrázků v textu na 2 stranách) bez praktické části, tj. realizovaného výzkumu. V porovnání s ostatními bakalářskými pracemi je předložená teoretická část zpracována standardním způsobem, nikoliv nadstandardním, jak bych s ohledem na teoreticky pojatá téma očekávala. V Abstraktu na s. 42 se dočítám, že „stěžejním pilířem práce je však část, která se zabývá navrhovaným rozšířením volnočasových aktivit pro seniory o pobyt v multisenzorické místnosti (s. 42). Není mi jasné, co je tím myšleno. Krátký text na s. 38-39?

Formální stránku hodnotím velmi dobře (velké odsazení odstavců atd.), stejně tak stylistiku a gramatiku (s. 37 chybějící čárka, stylistika na s. 5, s. 7, přepisy např. s. 20). Na s. 7 je chybně uvedeno jméno Ah Verheulse místo Ad Verheul, dále v Seznamu literatury např. na s. 9 je uvedeno jméno a příjmení Renáta Filátová místo Renáta Filatova.

Zastávám názor, že výzkumná část by měla být nedílnou součástí bakalářských prací. Toto téma šlo pojmout například formou kvalitativní výzkumné strategie. Moje výtka směřuje dále k Seznamu použitých zdrojů, který není v souladu s aktuální citační normou ISO 690!

Z výše uvedených důvodů a v porovnání s ostatními bakalářskými pracemi obsahujícími výzkumnou část navrhuji známku dobře.

Otázky z ústní obhajobě:

1. Z jakého důvodu neobsahuje bakalářská práce výzkumnou část?
2. V textu se setkávám s pojetím Snoezelen jako metody, terapie, konceptu a přístupu. Objasněte, proč tomu tak je.

V Českých Budějovicích dne 11. 5. 2015

PhDr. Lenka Mařhová